

07.18613

Hoogheemraadschap van Rijnland
t.a.v. mr. drs. A.R. van Kampen
Postbus 156
2300 AD Leiden

Cc: Hoofdbestuur VVD
t.a.v. De heer G. Scholtes
Postbus 30836
2500 GV DEN HAAG

Innovadis B.V.
Pantheon 18
7521 PR Enschede

Uw referentie:
07.12220

Uw brief:
17 april 2007

Onze referentie:
Innovadis_VVD.net_eerste reactie

Den Haag, 14 juni 2007

Betreft: octrooi internetstemmen

Geachte heer/mevrouw Van Kampen,

Bij dezen reageren wij namens Innovadis B.V. (verder te noemen Innovadis) op de brief van het Hoogheemraadschap van Rijnland (d.d. 17 april 2007, kenmerk 07.12220). Volgens dit schrijven heeft de VVD inbreuk gepleegd op het octrooi van het Hoogheemraadschap, nummer 1023861, (verder te noemen het Octrooi) door gebruik te maken van een systeem voor elektronisch stemmen ten behoeve van de VVD-leden (verder te noemen het VVD-systeem). Omdat Innovadis bij het ontwikkelen van het VVD-systeem betrokken is, hebt u Innovadis gevraagd om op deze brief te reageren.

Wij hebben het Octrooi en het functioneel ontwerp van het VVD-systeem bestudeerd en zullen in deze brief onze bevindingen weergeven. Samengevat is onze bevinding als volgt; Het VVD-systeem wijkt op substantiële wijze van het Octrooi af waardoor er geen inbreuk op het Octrooi is gepleegd. Verder zijn wij van mening dat het Octrooi ongeldig is. Deze standpunten zijn hieronder verder uitgewerkt.

VVD-systeem i.v.m. het octrooi.

Het VVD-systeem wijkt duidelijk op substantiële wijze van het Octrooi af. Hieronder volgt een niet-limitatieve lijst van de verschillende manieren waarop het VVD-Systeem van het Octrooi verschilt. Indien gewenst kunnen deze punten verder worden uitgewerkt:

- Het is mogelijk om met het VVD -systeem via IVR (interactive voice response) deel te nemen aan raadplegingen. Het Octrooi heeft deze innovatieve mogelijkheid niet.
- Het is mogelijk om met het VVD-systeem een 'blanco' stem uit te brengen. Het Octrooi bevat deze mogelijkheid niet, aangezien een 'blanco' stem in een verkiezing ongeldig is.
- De manier waarop storingen door het VVD-systeem worden opgelost, wijkt van het Octrooi af (zie verder hieronder).
- Het VVD-systeem is continu beschikbaar, terwijl het Octrooi voorziet in een systeem dat per verkiezing wordt opgesteld.
- Het is in het VVD-systeem niet mogelijk om meerdere malen te stemmen. In het systeem van het Octrooi is het mogelijk om meerdere malen te stemmen, maar slechts een stem wordt geteld (zie verder hieronder).
- Het is mogelijk om via het VVD-systeem meerdere raadplegingen tegelijkertijd uit te voeren. Het Octrooi voorziet niet in deze mogelijkheid.
- De anonimiteit van een stemmer wordt in het VVD-systeem en het Octrooi anders gewaarborgd.
- Het is mogelijk om via het VVD-systeem bepaalde leden van een raadpleging uit te sluiten terwijl het desbetreffende lid wel aan andere raadplegingen mag deelnemen. Het Octrooi voorziet niet in deze mogelijkheid.

Ten aanzien van een paar van de bovengenoemde punten is een verdere uitleg nodig. Vooral de manier om te verzekeren dat er slechts een stem per stemmer voor de verkiezing wordt meegeteld is een belangrijk verschil tussen de systemen. Volgens de Octrooi-aanvraag is het Octrooi een "nieuwe" uitvinding omdat het Octrooi het mogelijk maakt om dubbeltellingen te voorkomen terwijl andere elektronische stemsystemen, volgens het Hoogheemraadschap, hierin niet voorzien (voor verdere informatie zie hieronder). In het verkiezingssysteem dat in de Octrooi-aanvraag is beschreven, is het mogelijk voor een kiezer om meerdere malen te stemmen. Pas nadat de stemmen zijn ontvangen, zal er worden gevalideerd of er meerdere stemmen van een kiezer zijn ontvangen.

Het VVD-systeem werkt op een andere, veiligere en innovatievere, manier. Met het VVD-systeem is het namelijk niet eens mogelijk om meerdere malen te stemmen. Nadat een lid heeft gestemd, wordt hem niet meer toegestaan om in te loggen op Internet of via IVR. Op deze manier zorgt het VVD-systeem voor het verzekeren ervan, dat een lid slechts een stem mag uitbrengen.

De manier waarop een storing in het systeem wordt behandeld is ook een aanmerkelijk verschil tussen de systemen. Indien er een storing optreedt tijdens een verkiezing die volgens het Octrooi is opgesteld, kan een kiezer gewoon een tweede keer stemmen. De stemmen worden in ieder geval pas na het verzamelen van alle stemmen gevalideerd. Het VVD-systeem, in tegenstelling tot het Octrooi, maakt gebruik van moderne technologie. Als er een storing optreedt tijdens het stemmen, ongeacht of de storing zich op het Internet of in de telecommunicatie bevindt, wordt de informatie tijdelijk opgeslagen. Indien de stem niet binnen 15 minuten wordt bevestigd, wordt de informatie verwijderd en is het mogelijk om opnieuw te stemmen.

Er wordt dus geen gebruik van de technieken van het Octrooi door het VVD-systeem gemaakt, waardoor er geen inbreuk op het Octrooi heeft plaatsgevonden. Ook al wordt er (onterecht) beoordeeld dat het VVD-systeem wel technieken van het Octrooi gebruikt, wordt er geen inbreuk op het Octrooi gepleegd, aangezien het Octrooi ongeldig is verleend.

Ongeldigheid van het Octrooi

Een inbreuk op een octrooi bestaat slechts indien een derde partij, zonder toestemming van de octrooihouder, de technieken die beschermd zijn door een octrooi, toepast of een product op de markt brengt met dusdanige techniek. Het Octrooi is ongeldig verklaard waardoor de technieken in het Octrooi niet beschermd zijn en dus is het onmogelijk om inbreuk op het Octrooi te plegen.

Er zijn drie eisen waaraan een octrooi moet voldoen, ongeacht of dit een Europese Octrooi, Nederlandse Octrooi, enz. wordt:

- **Nieuwheid:**
Het product of proces mag vóór de datum van indiening van de octrooi-aanvraag nergens ter wereld openbaar bekend zijn, ook niet door toedoen van de uitvinder zelf.
- **Inventiviteit:**
De uitvinding mag voor de vakman niet voor de hand liggen.
- **Industriële toepasbaarheid:**
De uitvinding moet gaan over een technisch aantoonbaar functionerend product of productieproces.

Omdat er geen beoordeling van een octrooi-aanvraag op basis van de inhoudelijke eisen door het Octrooiencentrum Nederland bij de aanvraag voor een octrooi plaatsvindt, bestaat er een mogelijkheid dat er een ongeldig octrooi wordt verleend. Het Octrooi van het Hoogheemraadschap voldoet niet aan de inhoudelijke eisen en dus is het Octrooi ongeldig verleend.

Nieuwheid: Tijdens de aanvraag-procedure wordt er een nieuwheidsonderzoek uitgevoerd. De uitslag heeft er echter geen invloed op of het octrooi wordt verleend, aangezien er, zoals hierboven beschreven, geen inhoudelijke toetsing plaatsvindt. De uitslag is slechts bedoeld als een indicatie voor de indiener of zijn octrooi een rechtelijke beoordeling zal doorstaan. Het nieuwheidsonderzoek dat is uitgevoerd bij de aanvraag van het Octrooi van het Hoogheemraadschap heeft aangegeven dat er al 7 octrooien inzake elektronische verkiezing waren aangevraagd en/of verleend voordat het Hoogheemraadschap de aanvraag indiende. Verder waren er al 8 belangrijke publicaties met betrekking tot elektronische verkiezingen. Het mag dus duidelijk zijn dat het 'idee' om een elektronische verkiezing uit te voeren niet nieuw was voor de indiening van de aanvraag door het Hoogheemraadschap.

Inventiviteit: Volgens de Octrooi-aanvraag is het systeem van het Hoogheemraadschap inventief omdat het het enige systeem is waarbij (1) er voorzieningen zijn om problemen inzake het ontvangen van twee of meer stemmen van dezelfde kiezer te ondervangen, zodat dubbeltelling wordt voorkomen en (2) het systeem het implementeren van meerdere kanalen voor de stemgerechtigde om zijn stem uit te brengen toestaat (Internet, mobiel telefoon, stembiljet).

Om een 'uitvinding' als innovatief te bestempelen, dient de 'uitvinding' niet voor de hand liggend te zijn voor de vakman. Alle technologie die in de aanvraag wordt benoemd, is bestaande technologie. Zelfs het Hoogheemraadschap geeft aan dat het "verkiezingsprotocol.. op bekende, reeds gestandaardiseerde cryptographische functionaliteit..." is gebaseerd (zie pagina 18 van de Octrooi-aanvraag). Deze functies worden slechts "op een andere wijze" toegepast. Ten overvloede moet het ook duidelijk zijn dat het verzekeren ervan, dat er door elke kiezer slechts een keer wordt gestemd, een eis is van elke verkiezing.

Het mag duidelijk zijn dat het gebruik van bestaande beveiligingsfunctionaliteit om een verkiezingssysteem op te zetten, zelfs voor de leek voor de hand liggend is. Er lijkt niets 'innovatief' te zijn aan het Octrooi.

Industriële toepasbaarheid: Verder is de industriële toepasbaarheid onduidelijk. De 'uitvinding' moet een technisch aantoonbaar functionerend product of productieproces bevatten. Er is een heel proces opgenomen in de aanvraag maar de technologie die wordt gebruikt om het systeem uniek te maken, is slechts in zijn algemeenheid beschreven. Het functioneel ontwerp van het VVD-systeem, daarentegen, maakt duidelijk gebruik van technische functionaliteit.

Op basis van hetgeen hierboven genoemd, bestaat er een redelijke kans dat het Octrooi van het Hoogheemraadschap ongeldig is en een nietigheidsprocedure niet zou doorstaan.

Conclusie

In conclusie is het duidelijk dat het VVD-systeem op belangrijke wijze van het Octrooi afwijkt. Verder is het Octrooi hoogstwaarschijnlijk ongeldig verleend. Het is dus niet mogelijk dat er inbreuk op het "Octrooi" is gepleegd.

Wij gaan dan ook niet akkoord met het verzoek van het Hoogheemraadschap om systeeminformatie te verstrekken. Het VVD-systeem is een bedrijfsgeheim en bevat persoonsgegevens. Het is dus onredelijk te verwachten dat er toegang tot het systeem wordt verleend aan een derde, die ook een concurrent is op dit gebied.

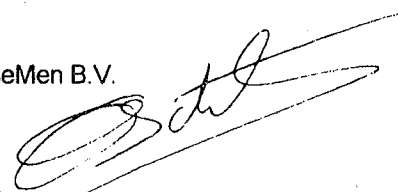
Wij gaan er, gezien de feiten, vanuit dat het Hoogheemraadschap de zaak laat rusten. Indien dit niet het geval zal zijn, zullen wij genoodzaakt zijn om een nietigheidsprocedure inzake het "Octrooi" te beginnen.

Alle rechten en wesen worden voorbehouden.

Met vriendelijke groet,

WiseMen B.V.

10

dr. Dena Haggerty